

Publicerad 2009-09-20 20:15 av Samuel E. Rajeus

WWW.SERP.NU / SAMUELRAJEUS.SERP.NU

DOKTOR PSYKFALL

Nahid* är en fyrtioårig kvinna som har bott i Sverige sedan 80-talet. Hon har ett jobb, är gift och har tre vuxna barn. Hennes föräldrar och syskon är kvar i hennes hemland. Hennes relation med maken är baserad på respekt, poängterar hon. Under hela sitt liv i Sverige och även i hemlandet kände hon en saknad och en sorg som hon på olika sätt försökt få bukt med. Hon kan inte hitta en förklaring för varför hon känner så. Hon har gjort sig upptagen genom att uppfostra sina barn i Sverige. Hon lärde sig det svenska språket och kom in på arbetsmarknaden. Men hennes viktigaste redskap för att ta itu med denna längtan och saknad var närheten till Gud. Denna tro var den mest betydelsefulla redskap som gjort att hon kunde fortsätta trots allt med livet i fyrtio år. Men hon känner att även detta redskap börjat förlora sin kraft ju äldre hon blir.

En arbetskamrat som har en närmare relation med Nahid tipsar henne att kontakta en psykiater som också talar Nahids språk så att det blir lättare för henne att kommunicera på sitt eget språk. Nahid bestämmer sig efter en tids tvekan att boka en tid hos denne specialist i vuxen psykiatri som är dessutom en legitimerad psykoterapeut. Doktorn är också en kvinna i samma ålder som Nahid.

Det är första besöket och Nahid börjar förklara för doktorn att hon känt sig nedstämd i hela sitt liv. Läkaren frågar om hur hon kunde gå vidare med livet under alla dessa år.

Nahids förklaring blir spontant och hon säger: Jag tror att min straka tro och närheten till Gud kunde rädda mig. Doktorn avbryter snabbt med en överton och säger: Hum, tror du verkligen att Gud tittar ner uppifrån och håller koll på dig, damen? Glöm detta. Det är bara trams allt detta snack om Gud. Religionen bara utnyttjar sådana som du. Vakna.

Det har inte gått mer än tio minuter av sessionen och Nahid har absolut ingen förtroende för läkaren och har träffat henne för första gången, dessutom med stor skepsis om den psykiatriska vårdapparaten. Den enda gemensamma mellan dem är att både är kvinnor och båda är från samma land.

Nahid börjar skaka, blir svettig i kroppen och handflattorna. Hon kan inte kontrollera sin vrede. Hon reser sig och säger: Du är en idiot. Jag vill inte prata med dig mer. Sedan lämnar hon läkarens mottagning.

Doktorn som känner sig förolämpad blir så pass arg att hon utfärdar ett så kallade Vårdintyg och beordrar en sjuksköterska ringa till polisen och göra en anmälan om att Nahid är en instabil kvinna som hotade att ta livet av sig och måste hämtas av polisen och lämnas till psykiatrien så fort som möjligt.

En halvtimme senare är polisen hemma hos Nahid och trots hennes nekande om suicidtankar och samlade intryck hämtas hon framför makens häpnad och dotters skräckslagna ögon till en sluten psykiatrisk enhet utanför Stockholm för en bedömning.

När hon kommer in med en polisbil och två poliser sitter hon och gråter hela tiden. Hon skakar i hela

kroppen och det är svårt att lugna ner henne. Senare förklarar hon att hon hela vägen under färden med polis bilen tänkte hon att man låser in henne, tvingar i henne massor av tabletter, injicierar i henne stora mängder av psykofarmaka och neuroleptika och om hon vägrar läggs hon i bälte. Hon har ingen tidigare erfarenhet av psykiatrisk slutenvård och det hela är för henne ett skräckscenario och ett trauma. En mardröm.

Hon förklarar för jourpsykologen om vad det var som hade hänt och att hon inte vill prata med en läkare som ifrågasätter hennes trosystem med vilka hon kunde rädda sitt liv under så många år. Psykologen intervjuar henne i en timme och tar några tester. Man hittar absolut inga tecken på något allvarligt syndrom. Sedan kommer en jourläkare och går igenom psykologens bedömning. Han går sedan in hos Nahid och samtalar med henne en halv timme. Rapporten från den psykiatriska enheten i Stockholmsförorten visar att Nahid inte har någon psykiska funktionshinder och att hon visar absolut inga tecken på suicidalitet.

Nahid får gå hem klockan 21:30 den kvällen. I fyra timmar, sedan hon blivit plockad av polisen hemifrån, fick inte hennes man och barn samtala med henne i väntan på ett utlåtande från psykiatrin. Det var några jobbiga timmar för alla inblandade i Nahids familj och inte minst för henne.

Nahid berättar att hon aldrig sagt till sin man att hon har sorgsna tankar och att ingenting glädjer henne. Att hon aldrig berättat för sina barn eller sina föräldrar att hon känner sig nedstämd och att livet känns tungt. Hennes förklaring är att hon inte vill belasta sina nära och kära och känner en stor skam över att bli stämplad som psykfall. Hon säger att allt detta blir en stor nyhet hemma hos henne och hon inte vet hur hon ska kunna förklara för sin man och sina barn om varför hon var intagen på ett "dårhus" i Stockholm.

När taxin kommer för att köra henne hem rekommenderar jag henne varmt att hon söker upp en bra terapeut för att kunna samtala om sina tankar. Nahid tittar på mig med ett beskt leende och säger nedlåtande: Skämtar du? Jag ska aldrig söka upp en psykolog (hon kallar alla psykiater, psykologer och psykoterapeuter för psykologer). De är själva psykisk sjuka.

Efter en sådan erfarenhet som Nahid haft under dagen har jag ingen chans och ingen tid att förklara för henne att det är inte alls så som hon tror utan hon haft otur som hamnade hos en dålig och kanske sjuk doktor.

Medan hon försvinner på baksätet av en taxi och hennes siluett försvinner i augustimånadens sena och svaga ljusglimt, stannar fortfarande hennes sorgsna blick framför mina ögon och hennes dåliga erfarenhet av psykiatrisk personal sysselsätter mina tankar.

Det värsta är att hamna hos en sjuk individ med makt då kan det mycket gå fel. Och ens livs riktning kan ändras totalt. Den sjuke med makt kan vara din partner, din chef, din förälder, sjuka makthavare i ett samhälle och till och med en sjuk regering.

*Notera att namn, ålder, plats är fingerade i denna essä.

© Samuel E. Rajeus, Dr. kand. i psykologi/Leg. Psykoterapeut (KBT)

Bok: I Litteraturens Land, Publicerad december 2013, ISBN 978-91-979269-3-5, sida 171

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Samuel E. Rajeus med Poeter.se id #27852 innehar upphovsrätten